

SZÁMÍTÓGÉP ALAPÚ VERSUS SZEMTŐL SZEMBENI TESZTELÉS VALIDITÁS- ÉS HATÉKONYSÁGVIZSGÁLATA 1. OSZTÁLYOSOK KÖRÉBEN

Pásztor Attila*, Molnár Gyöngyvér**

* SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

** SZTE Neveléstudományi Intézet, MTA-SZTE Képességfejlesztés Kutatócsoport

Kulcsszavak: számítógép alapú tesztelés; médiahatás-vizsgálat

A számítógép alapú (CB) tesztelés számos előnyt hordoz a hagyományos szemtől szembeni (FF) és papír alapú teszteléssel szemben (Csapó, Ainley, Bennett, Latour és Law, 2012). Azonban a CB-tesztelésre való áttérés nem problémamentes, a különböző tesztkörnyezetek befolyásolhatják a tanulók teljesítményét, a tesztelés validitását, objektivitását, megbízhatóságát (Scheuermann és Björnsson, 2009). Az elmúlt évtizedekben számos vizsgálatot végeztek a tesztelési módok összehasonlítására idősebb diákok körében (Galaczi, 2010), azonban kevés azon kutatások száma, amelyek kisiskolásokra irányulnak (Molnár, Tóth és Csapó, 2011). A jelen kutatás célja (1) kisiskolás diákok CB-tesztkörnyezetben való viselkedésének leírása, (2) az FF- és a CB-tesztelés validitásának és megbízhatóságának összehasonlítása, továbbá (3) azon részminták definiálása volt, akik máshogy viselkednek a két tesztkörnyezetben.

A kutatásban 844 első osztályos tanuló vett részt, akik közül 364 mindkét környezetben megoldotta a DIFER beszédhanghallást mérő résztesztjét (Nagy, Józsa, Vidákvich és Faze-kasné, 2004). Az FF-feltételben képzett szakemberek vették fel a tesztek, CB-módban a tanulók fejhallgatón keresztül hallgatták az előre rögzített instrukciókat, amiket egy képzett beszédhangú személy tolmácsol. A helyes válaszokat a tanulók az egér segítségével, kattintással választhatták ki. Az online adatfelvétel a részt vevő iskolák számítógépes termeiben történt az eDia platform (Molnár és Csapó, 2013) használatával. A CB-tesztkörnyezetben a reliabilitás magasabb, a standard hiba alacsonyabb volt a FF-tesztfelvételhez képest (Cronbach- α =0,91 és 0,89, SE=0,46 és 0,51).

A diákok átlagos eredménye szignifikánsan magasabb, a szórás kisebb volt FF- (M=91,36%, SD=9,88%), mint CB-környezetben (M=84,98%, SD=13,65%; $t=8,05$, $p<0,01$). Az átlag alatt teljesítő diákok eredményeit nem befolyásolta a tesztfelvétel módja ($t=0,44$, $p=0,67$; $t=1,57$, $p=0,12$), azonban az átlagos és az átlag felett teljesítők szignifikánsan magasabb eredményt értek el FF-környezetben ($t=3,44$, $p<0,01$; $t=7,97$, $7,12$ $p<0,01$). Az eredmények alapján a számítógép alapú tesztelés hatékonyan alkalmazható kisiskolások körében. A CB által biztosított standardizált tesztkörnyezet (tesztfelvevők hatásainak kontrollálása, automatikus értékelés) pontosabb, megbízhatóbb tesztelést, valamint magasabb objektivitást eredményezett. Az FF-feltételben a tesztfelvevők felülértékelték az átlagos és az átlag felett teljesítő tanulók teljesítményét, ez a hatás nem jelentkezett CB-környezetben. Az online környezet további előnye, hogy nincs szükség tesztfelvevők kiképzésére, illetve igen sok tanuló egyidejű mérése is lehetséges, ami jelentős idő- és költségmegtakarítást jelent.

A kutatást a TÁMOP 3.1.9/11 program támogatta.